

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ В БЕРЛІНІ

Berlin C 2, Breite Straße 36, Aufgang 5, Telefon: E 1 Berolina 1214

Виходять щомісячно під редакцією д-ра Зенсона Кузелі.

Річник У. № I. (29).

Берлін, дня 30. січня 1937. року.

ВИСТАВОВА ПРОГРАМА 1937-го РОКУ В БЕРЛІНІ.

(ВУНІ) Берлін став уже містом великих міжнародних вистав. Розробляючи велику минулорічну програму „Авштеллжні унд Мессеамт“ рахувався з успіхом і моральним, і матеріальним, але досягнені результати перевершили всякі сподівання організаторів: 3.200.000 відвідувачів за минулий рік, було також рекордових цифр, якої ніхто не сподівався досягти. По звітах центрального уряду видно, що на це число склалося ледви 40 % берлінців. Головною частину творять приїзжі з провінції (50%), а останніх 10% складають чужинці. На всякий випадок такий успіх тільки заохотив „Авштеллжні унд Мессеамт“ до розширення і побільшення діяльності. Цьогорічні вистави відбуватимуться вже в нових, щойно викінчених галях, спеціально пристосованих для таких уряджень: - Берлін побачить цього року у себе 6 всенімецьких і 3 міжнародні вистави, часом з дуже оригінальними темами.

Давно стала вже традиційною „Гріне Вохе“ (Зелений Тиждень), над якою тому і нема що довше спинятися. Як і завше, відбувається вона на початку літнього з традиційними - ярмаркою, виставок головно сільськогосподарських машин та різних технічних уділень, кінськими перегонами, театральними спектаклями і т.д. Так само не в перший раз відбудеться в Берліні „Інтернаціональн е вистава авт і мотоциклів“ що вже в минулім році налічувала 850.000 відвідувачів.

вачів. Цього року успіх запевнений не в меншій мірі, принаймні вже тепер сила чужинецьких фірм заповіла свою участь. На цій виставі вперше побачать світ деякі машини зовсім нової конструкції. „Вистава водяного спорту“ теж має свою традицію і своїх прихильників, головно між спортово зацікавленими кругами. Зате загальніший інтерес викличе певно виставка „Німецьких текстильних виробів“, намічена на весну ц.р. Вага цієї виставки обумовлена тим, що вона виказуватиме, як далеко зашла вже Німеччина до аваржії у цій так важливій галузі індустрії, в якій мірі зможе вона обходитися без привізної бавовни, лише виготовлюваними в самій Німеччині матеріялами (джута, лен ітд).

В початку літа під протекторатом м. Готра д-ра Геббельса здасть вистава „Дайте мені 4 роки часу“ справоздання з внутрішних і зовнішніх досягнень Німеччини під національсоціалістичним правлінням. „Велика німецька радіовистава“ в кінці літа давно вже вийшла поза рамці фаховости і притягає (в р.1936) денно по 10.000 глядачів з найширших заінтересованих радіо-кругів. На великій інтернаціональній виставі „Молочного Господарства“ (кінець серпня) кожна держава, з тих що прийматимуть участь, матиме змогу виказати власну технічну організацію промислу і збуту молочних продуктів і власні технічні удосконалення в цій ділянці. Великий минулорічний успіх вистави „Готелярської та кухонної праці“ спонукав до повторення її в цьому році. Мисливський сезон в листопаді буде відзначений „Інтернаціональною мисливською виставою“, першою після 25-літньої перерви. Остання така вистава відбулася ще перед Світовою Війною 1912 р.у Відні, а тому відновлення давньої традиції зустрілося у всіх країнах Європи з великим признанням. Уже тепер зголошення сусідних держав спонукали призначити під цю виставу площу з 40.000 квдр.метрів.

Подув модерного духу часу доводиться відчувати в тому, що всі 9 великих цьогорічних вистав присвячені пропаганді спорту або індустрії.-

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПОХІД ПРОТИ УКРАЇНИ.

На протестаційному публичному зібранню, що його улаштувала „Українська Громада в Німеччині“ в Берліні проти жахливого поневолення України Москвою, говорив Д-р. З.Кузеля про плянове нищення української культури більшовиками. З цього реферату, виголошеного німецькою мовою, передаємо тут деякі гадки для інформації.

Політика більшовиків на Україні представляє собою політику окупанта і наїздника в найгіршому того слова значінню. Спрямована вона однак не тільки проти національно-політичних змагань українського народу – будови самостійної держави, але просто проти його екзистенції духової і фізичної взагалі. Від самого початку змагає вона затерти усі питоменности народу, притупити почуття національної окремішности, а усі вияви народньої культури, побуту і публичного життя безоглядно підпорядкувати московському устроєви. Комуністична влада на Україні не обмежується до сціяльних і господарських справ, як це діється в Московії, але як новий вияв закаптуреного російського імперіялізму й шовінізму доцільно і брутально веде боротьбу проти усіх національно-культурних стремлінь українських народніх мас.

В першу чергу звернувся комуністичний терор проти української інтелігенції, щоби позбавлений духового проводу нарід лекше замінити в гельотів Москви. Бѳремов, Ніковський, Зеров, Ганцов, Майковський, Іваниця, Гермайзе, Дурдуківський, Левченко, Шарко, Холодний ..., усіх їх знищено в провокаторському монстрпроцесі в Москві 1930 р., як членів і провідників контрреволюційного „Союза Визволення України“ і „Союза Української Молоді“.

В парі з тим піднято справжній похід проти української науки, передовсім Київської Академії Наук, в якій згуртувалося понад 70 учених і біля 300 наукових співпрацьовників. Проведено „чистку“, здештовано склад, запро-

торено на заслання й тюрму цілий ряд учених, як Харламповича, Слабченка, Кримського, Грушевського; „переорганізовано" Академію, в якій, з вищого наказу й ласки, появились такі незнані науковці як Шліхтер, Затонський і інші. Историчну секцію знищено в її розцвіті, а її організатор і душа проф. Грушевський погіб голодовою смертю на засланні. Ці випадки - це був сигнал до остаточного погрому української науки, літератури й культури. В архівах, школах, бібліотеках, церквах... скрізь добачувано контрреволюцію і український шовінізм. Арештовано, присуджувано на тюрму, заслання, каторгу і смерть сотні учених Українців, а на їх місця приходили комуністичні приплентачі, переважно жида й москалі. Жорстока судьба стрінула проф. Степана Рудницького, не відомо що сталося з Пархоменком, Петровом, Отглобліном, Козловською ...

Рештки української науки, що залишилися ще, мусіли визнати за жидом Палладіном - теперішнім секретарем Академії, що "тільки диктатура пролетаріату озброєна теорією Маркса, Леніна і Сталіна забезпечує справжній поступ науці". Започаткований проти української інтелігенції особистий терор швидко поширився і на усі верстви української суспільности, передовсім на селянство у звязку з переводженням колективізації сільського господарства. Виконавцем назначено москаля Постишева, бо до цього не надавався вже ні один український комуніст. Знову переведено чистку К.П.б.У., десяткування урядовців і службовиків Комісаріату сільського господарства; розстріл Маркевича, самогубство Скрипника і т.д.

Українська культура мала допасуватися до російських комуністичних цілей включно до зречен^ння прав до своєї мови, бо всі національно-культурні стремління України є, мовляв, суперечні ідеям пролетарського інтернаціоналу. В боротьбі проти українства - заявив Постишев - не може бути мови про яку небудь мягкосердність або компроміс. І справді протягом останніх літ переводить Москва послідовно жажливе діло знищення української культури.

На цьому тлі ми зрозуміємо, чому така мізерна і безвартісна сучасна українська книжкова продукція на Україні; чому калічать цензурю українських класиків; чому навіть мова і український правопис проголошені як контрреволюція, мусять завертати зі свого нормального шляху розвою і на приказ мають зблизитися до "пролетарської" російської мови; чому така безвиразна українська штука, театр опера...

Однак свідомі того, що все це тільки дочасні, зовнішні утиски, ми певні, що в цій боротьбі з московським наїзником українська культура вийде побідником.-

.....

МЕДАЛЬНІ ЗОБРАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ГЕРОЇВ.

(ВУНІ) Перша частина праці, яку я розпочав - дати портрети найвизначніших постатей української історії - скінчена. Виконана мною серія, що складається з 24 медалів, обіймає портрети: 1. найзамітніших гетьманів, 2. найславніших кошових отаманів та 3. найвизначніших героїв мисли й духа. Поки що, ці медалі, за винятком присвяченої гетьманові Мазепі, позбавлені зображень на зворотній стороні. По мірі можливості я буду доповнювати лицеві зображення емблемами, девізами, або сценками, поміщуваними на звороті. Таким робом ці медалі стануть хоч маленькими і ляконічними, але по можності вичерпучими скульптурними монстрафіями.

Щодо документальності медалів та історичної правди в портретах, то тут довелося мені при виконанні зазнати великих труднощів. Автентичний матеріал дуже вбогий. Хиба лиш гетьманські портрети заступлені релятивно повно. Та й ті маємо ми в кількох часом суперечних варіантах. Вистарчить вказати на портрети гетьмана Дорошенка. Загальною ознакою цих портретів в данім випадку являється борода гетьмана. Підбираючи матеріал з іконографії гетьмана Мазепи мені прийшлося стрінутися з п'ятьма зображеннями, що претендували на автентичність. Але загальних спільних ознак зовсім бракувало. Всі портрети різні, аж протирічні. На однім портреті гетьман зображений обрідатим п'яньчужкою-розбійником, на другім бравим вояком кавалерійського типу, на третім юним, вищеним brunetом ітд. В таких випадках доводилось мені зіставляючи кілька зображень вишукувати серед них найбільш життєві і звіряти їх з літературними описами відповідних осіб, що були складали очевидці-сучасники. Та ці описи, нажаль, дуже нечисельні і короткі. В деяких поодиноких випадках (зображення гетьманів Хмельницького, Виговського, Апостола) я обмежився простим перенесенням на релієф гарного гравюрного оригіналу. В деяких випадках гравюра виявлялась мало цікавою по загальній композиції і тоді я переробляв зображення "ан фас" у профільне (гетьман Самойлович, фільозоф Сковорода). В однім випадку використана посмертна маска (Шевченко). Таким чином способи опрацювання і примінення документальних вказівок були дуже різноманітні. Нажаль відносно багатьох славних осіб таких вказівок взагалі знайти не довелося. Це й зрозуміло. Ні Максим Галізняк, ні Самійло Кошка не мали часу позувати, та й Іван Богун був занадто рухливою постаттю, щоб його можна бу-

до увіковічити на полстні. Крім того перебування багатьох славних осіб на історичним відноскрузі було лише коротким. Вони глибоко врубались в історію українського народу і утримались в його переказах. В відношенню до цих осіб довелося мені вжити інтуїтивного методу.

Поважність завдання виключала можливість звичайної гри мистецької фантазії, і я, перед тим як взятися за працю, занурювався в студії над діяльністю тої чи іншої особи. Безсумнівно, що всякий рід діяльності відбивається і на ході, і на манері триматися, і на характері жестикуляції, на рещті на рисах лица - зморшках, перевазі тої чи іншої групи м'язів, погляді, лінії уст і т.д. Бсі ці деталі безумовно переконуваче свідчать про характер основної діяльності даної особи. Таким чином я при уважнім досліді біографії означеної особи міг найти ті зовнішні позначки, котрі не лиш могли, але й мусіли бути характерними. В цім відношенню історичні пісні українського народу являються джерелом надзвичайної цінности. Передовсім вони дають безсумніву точний матеріал; безсумнівність його відноситься до тої внутрішньо-правдивої оцінки, котру дає нарід своїм героям. Ті риси героя, що захоплюють найбільше народню увагу, нарід-творець історичного епосу - передає особливо яскраво і переконливо. Буворий історик-дослідник може сказати, що перебільшення не відповідає точно встановленим фактам, що свідочтва очевидців суперечать мистецькій передачі в пісні. На це доведеться відповісти, що свідочтва окремих, навіть найсумлінніших очевидців являються брехнею в порівнанню з так званим мистецьким вимислом. Нарід-творець бачить у своїх герсях себе самого і мудрість народу не помилиться, коли ходить о те, щоб відчутти самого себе. Історичні пісні вкладають в уста героя слова, котрих він може і не говорив, але котрі мусів би сказати він. Саме з цього боку, з боку зовсім виконаного зобов'язання я знайомився зі зовнішністю героїв за історичними піснями. І лише тоді, коли я переконувався, що саме так, а не інакше мусіла виглядати зображуванна особа, вважав я свою працю виконаною. Тільки тоді визнавав я її за викінчену вповні, коли зображені особи здавались живими, коли схему було переможено. Щож до історичної вірности в убранні, то вона дотримана переважно в загальних рисах. Автентичну документальність і в деталях відтворював я лише в окремих випадках (гетьман Богдан). Я робив відступлення, що диктувались трудністю завдання: композицією в крузі. Ради вирішення цього завдання я примінював часто декоративні ефекти, що давали складки, і тут зовсім свідомо порушував документальність крою і якості матеріалу, з якого в дійсности вироблялась одіж зображуваного. Саме так, йдучи за традиціями доби, вдягав я зображувані особи в панцирі, якими вони в дійсности може і не користувались.

Джерела стилю, що я поклав в основу всіх зроблених медалів, треба шукати в двох напрямках. По-перше, в деякій кольорности та орнаментальній вибагливості зразків українського народнього мистецтва, по-друге, в стриманій монументальности медалів італійського відродження. Лише в тих випадках, коли зображуванна особа занадто вже яскраво репрезентувала певну епоху (гетьман Розумовський і XVIII вік), в цих випадках я притримувався сучасних їй зразків. Медаль Фільозофа Сковороди, хоч Фільозоф і належав 18-му століттю, витримана в стилі італійських.

Написи на медалях частинно латинські, частинно українські. Латинські написи вміщено переважно на медалях гетьманів. На цих медалях вони на місці як одна з традиційних ознак медалів володарів. Цим ніби підкреслюється міжнародне значіння гетьманів з одного боку як правителів, з другого боку це має на меті запевнити за Україною признання національної державної окремішности.

Важливість започаткованої праці змусила мене до особливої совіснос-

ти в виконанні. Остається оцінити її з точки погляду її потреби. Зроблена праця це не мистецтво для мистецтва, хоч мистецтво і ніде не заслонилося правдивим прямим призначенням. Вже та обставина, що дана серія виконана тим самим мистцем — мною самим — і таким чином кожне окреме звено відзначено тимиж ознаками, що і вся серія, ця обставина надає їй особливий цінності. В цій тягlosti лежить ключ до вияснення спонуки, що керувала мною. Спонука ця, що заставила мене взятись за працю, це бажання представити славному минуле України, як одне ціле, представити як однолітий монументальний твір. Створити пам'ятник. Але де ж та земля, де ж та скеля, на котрій можна здвигнути пам'ятник, гідний цієї великої ідеї... Над берегами Дніпра, на полях, де проходить плуг українця-хлібороба, в степовім просторі, утоптанім копитами козацьких коней, на зелених карпатських верхах, в лісах Канади, де напівзабуті слова української пісні змішукються з англійською мовою, що вже стала звичайною? Де мусить стояти цей пам'ятник? Я відповів собі: С К Р І В Ї. Коли обставини не дають народові, що нічого не забув, здвигнути бронзового кольоса, вони не повинні перешкоджати створенню сили мініятурних бронзових пам'ятників.

З особливим признанням треба стрінути почин видавця берлінського мистецького журналу "Гербрехсграфік", випробуваного приятеля українського мистецтва, проф. ФРЕНЦЕЛЯ, що перший запропонував мені опублікувати в його журналі, який тішиться незвичайною поширеністю, усі українські медалі, які я покищо зробив. Правда, це не відливки в бронзі, це просто совісно зроблені репродукції. Поки що тільки це. Та ці гіпсові репродукції знайдуть доступ у доми тих українців, котрі хоч і бідні грішми, та багаті любов'ю до слави Батьківщини. Може знайдуться багатші, що зберігатимуть у своїм домі бронзові відливки. На всякий випадок початок зроблено. Крім опублікування в журналі, проф. Френцель видає репродукції медалів окремою брошурою, об'ємом 16 сторінок, що крім того матиме в собі репродукцію мого гравюри "Гетьман Мазепа" і світлинку зі зворотної сторони медалі, присвяченої тому ж гетьманові. При брошурі буде теж і короткий пояснючий текст.

В. Масюгин.

ВИДАВНИЦТВА І ПРЕСА В ПІДСОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

(ВУНІ) На повищу тему відбувся 29.І.1937. в Українськiм Науковiм Інституті в Берліні виклад Д-ра Миколи МАСКЕВИЧА, якого деякі основні думки переповідаємо тут в найкоротшій формі.

Наслідком колоніальної положення Східної України під московсько-більшевицькою окупацією можеділа підсовітсько-українська преса лише відзеркалювати стан сучасного посідання московської диктатури на українській землі. Ніхто інший, як сам Джугашвілі-Сталін висловився був свого часу, що большевицька преса є, мовляв, найгострійшим, найміцнішим знаряддям для комуністичної партії. Вповні однозгідно з цією засадою має вся преса в цілому СРСР (на всіх уживаних там мовах) наскрізь одностайний напрям і характер. В т.зв. "Українській Соціалістичній Республіці" нема властивої української преси, бо там існує лише большевицька преса на українській мові. А різниця між обома поняттями наскрізь засаднича і власне ця обставина визначає задалегідь наставлення та ество цілої підсовітсько-української преси.

Те саме відноситься назагал і до підсовітсько-українських видавничих справ. Згідно постанови Совнаркому УССР з 21.VII.1930. відбулося устійнення всієї видавничої справи УССР з видавничим рухом на совітській Московщині (РСФСР). Тогож року повстало в підсовітській Україні т.зв. "Державне

Видавниче С'єднання УССР" (ДВСУ), до якого увійшли дев'ять типізованих видавничих концернів "Книгоцентр" і "Управління поліграфічних Підприємств", що обслуговують цілу видавничу справу в УССР. Згадані видавничі концерни розбудовані відповідно до характеру й змісту друкованих ними книжок. Отже існують по черзі видавництва для: 1) підручників, 2) технічної літаратури, 3) сільсько-господ. літ., 4) соціально-економічної літ., 5) дитячої й юнацької літ., 6) медичної і природознавчої літ., 7) військової і фізичновиховної літ. та 8) професійно-робітничої літаратури.

Про те, які книжки видаються здебільшого в УССР, інформує сама офіційна большевицька статистика. За 1932/33 торговельний рік (приблизно за 8 місяців видавничої діяльності) вийшло в УССР: писань Маркса і Енгельса 7 мільйонів примірників, - Леніна 14 мільйонів, ріжної большевицько-політичної літаратури 2,5 мільйона і самих лише писань Сталена - 16,5 мільйонів примірників. Отже разом 40 мільйонів примірників, себто 2/3 всієї підсовітсько-української книжкової продукції в зазначеній вище добі. А за 10 років т.зв. підсовітсько-української "державности", яку большевики (несправно) розпочинають від 1919 року і яка покінчилася приблизно в 1929 році, видали в УССР (згідно офіційного підрахунку в "Бюлетені ДВУ") всього 408,000 примірників Шевченкового "Кобзаря". До-речи, більшість поодиноких видань "Кобзаря" припала на т.зв. "українізаційну" добу, коли червона Москва не розпочинала ще в підсовітській Україні отвертої русифікаційної політики.

Для цьогорічних масових видань на українській мові творів московського національного поета Пушкіна закінчуються в УССР прискорено відповідні переклади. Совітська преса заповіла вже в 1936 р. кількадесятмільйонові накладу пушкінської літаратури на українській мові. Ідеологічно-літературний провід над красним письменством в УССР має жид А. Лейтес. Він народився в 1901 р. і був за московсько-большевицького збройного наступу на Україну большевицьким агітатором. Власне він організував також перший большевицький союз письменників УССР і став його відповідальним секретарем.

Журнали в УССР (у 1936 р. їх було: 151 на українській мові, 59 - на російській і 16 на інших мовах) виходять переважно неточно і з значними ріжницями що-до висоти накладу поодиноких чисел. Одноразовий загальний наклад усіх журналів у підсовітській Україні вносить 600,000 аж 900,000 примірників. 3/4 всіх підсовітсько-українських журналів і газет передплачують урядові (партійно-державні) установи, як "сельбуди" (селянські будинки), хати-читальні, "червоні кутки", "будинки культури", клуби й бібліотеки. Такі осередки служать в УССР місцем особливо настирливої большевицької пропаганди.

Властивих газет виходить в УССР лише 76 (з них 14 щоденних). Совітська статистика подає число газет в УССР (2143 у 1934 р.) та їх накладів у фантастичних цифрах, зараховуючи до газет напр. і т.зв. "стінні газети", неперіодичні видання - плякати та метелики великого формату.

Фактичним диктатором над цілою підсовітсько-українською пресою є жид А. Хвиля-Мусульбас (нар. в 1898 р.) Як керівник пресового відділу Центрального Виконавчого Комітету комуністичної партії УССР має він доглядати над виконанням приписів і вказівок з Москви. Інтимний приятель Хвилі-Мусульбаса жид Нуренберг є властивим керівником провідного фахово-пресового журналу "Червона Преса".

Перший большевицький часопис на українській мові повстав на Наддніпрянщині в 1918 році. В 1922 р. зникли там уже всі небольшевицькі часописи на українській мові, хоч тогож року залишилося в УССР ще коло 100 небольшевицьких часописів на російській мові.

Цілий видавничо-пресовий рух в УССР кермується в сучасній добі безпосередньо з Москви. Міноцатними в цьому відношенні являються три московсь-

кі централі: "Главліт", "Комітет для справ друку" і "Паперовий Сіндікат". Ці установи мають в УССР своїх особливих уповноважених. Так само має філії в УССР і московське "Державне Видавництво". Річна норма друкарського паперу для УССР не сміє перевищувати 13-13,5 процентів загальної кількості друкарського паперу, що призначається щорічно для цілого ССРР. В дійсності з цих 13-13,5 процентів дістає УССР звичайно лише 2/3 - 3/4. Кількість публікацій на українській мові в ССРР складає щороку (за 1930-34 рр.) лише 6 - 8 процентів загальної кількості публікацій на російській мові (в ССРР), хоч кількість Українців у ССРР складає понад 20 процентів кількості всього населення совітського Союзу.

Пануючі в УССР видавничо-пресові відносини мають служити для поглиблення колоніального положення підсовітської України в рямцях єдино-неподільної московсько-більшевицької державности.-

СТАХАНІВЩИНА І ТЕЙЛОРІЗМ.

(ВУНІ) У цім викладі, що відбувся 22.січня ц/р. в "Українському Науковому Інституті" в Берліні, подав доцент інж.Р.Димінський розбір економічної суті Стаханівського руху, опираючись на багатім радянським матеріалі та на теорії раціоналізації. Мета, досягти вищої продуктивности шляхом улпшення самої виконавчої праці, спільна Стахановщині та початкам американської раціоналізації; в подробицях є теж немало подібностей. Але не володіючи кращими сторінками Тейлорівської системи, радянські способи визначаються якраз тими її хибами, на які все завзято вдаряла соціалістична критика. Отже інтенсифікація, ставка на найсильніших, перенапруження пересічних робітників, підвищування технічних норм і знижування акордових ставок, розднаність між робітництвом і т.д. Не кермований інженерами і економістами Стаханівський рух є стихійним явищем не як вибух охоти до праці в наслідок поліпшених умов життя, як це твердять більшовцькі верхи, тільки як єдина можливість вибитись з нужди за ціну сильнішого викону - можливість дана з хвилику, коли непродуктивність і втратність радянської промисловости приневолила уряд до не-соціалістичного заступлення рівної платні та колективних її форм залежними від викону індивідуальними акордами.-

ДРІВНІ ВІСТИ.

(ВУНІ) УКРАЇНКА В НІМЕЦЬКІЙ ПРЕСІ. В останніх часах була надрукована в німецькій періодичній пресі ціла низка цікавих і ріжноманітних репортажів з української етнографічної території. Особливо цікаві напр. подорожні вражіння д-ра Г.Тімма, варшавського редактора "Берлінер Цайтунг ам Міттаг". В цьому щоденникові помістив Г.Тімма (7.і9-II.XI.36.) свої чотири подорожні дописи з Волині. Витяги з цих дописів надрукував і обговорив львівський "Новий Час", який зупинився зокрема на деяких помилкових твердженнях Г.Тімма (напр. порівнання українського друкаря Івана Федоровича з Лютером). Другим по черзі цікавим для нас репортажем є ілюстрований допис з Гуцульщини, надрукований 5.XI.36. п.Карлою Бардгелль в "Берлінер Іллюстрірте Цайтунг". Особливе зацікавлення виявила авторка супроти гуцулок, яких вона схарактеризувала як незвичайно працюючих і господарних жінок.-

(ВУНІ) АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ІВАНА ФРАНКА В БЕРЛІНІ. Український Науковий Інститут та Українська Громада в Німеччині уладили спільно в грудні м/р. в Берліні Академію в 20-ліття смерті І.Франка з рефератами пп. О.Скорониса-Толтуховського про "Мойсея" та Д-ра Б.Кузеля про наукову діяльність великого покійника.

(ВУНІ) ВИКЛАД проф.Карла Г.МАЙЕРА в Кенігсбергу ПРО УКРАЇНУ. З кінцем м/р. відбувся з рамени "Історичного Товариства Східної і Західної Пруссії" в Кенігсбергу виклад проф.Карла Г.Майера про "Європу і Візантію як джерела руської культури", в якому незвичайно ясно представив роль і заслуги України як посередника в передачі культурних цінностей з Візантії і Західної Європи на Північ і Північний Схід. З окрема підкреслив проф. Майер великі заслуги, які має Україна в справі європеїзації Московщини.

(ВУНІ) ВИКЛАДИ проф.П.КОВЖУНА В УКР.НАУК.ІНСТИТУТІ В БЕРЛІНІ. До берліна прибув на запрошення Українського Наукового Інституту наш видатний мистець проф.П.Ковжун, який виголосить тут на українській і німецькій мові чотири виклади про сучасне українське мистецтво в днях 12, 16, 19 і 23-го лютого б/р.

(ВУНІ) ВИКЛАДИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ІНСТИТУТІ В БЕРЛІНІ. За останній час відбулася в У.Н.Інституті ціла низка загально-доступних викладів в українській й німецькій мові, що викликала здебільша живу дискусію. З окрема треба згадати виклад німецького письменника і подорожника Д-ра Г.КІППЕРСА про Гуцульщину та директора "Литовського Етнографічного Товариства в Ковні" Д-ра БАЛІСА про литовські народні пісні в німецькій мові.

Виклад Д-ра Кіпперса, що при активній допомозі Сенатора Д-ра В. Залозецького в Чернівцях зацікавився з життям буковинських Гуцулів, був багато ілюстрований прекрасними фотографічними знімками і окремою фільмом.

Крім цього були ще в Інституті виклади: Д-ра М.АНТОНОВИЧА (про історично-архівні дослідження його в Данцігу), Д-ра М.МАСЖКЕВИЧА (про червоний імперіалізм та про видавничу справу в большевії), Д-ра Б.КУЗЕЛІ (про українське словарництво), Д-ра Б.КРУПНИЦЬКОГО (про Орлика), Інж. Р.ДИМІНСЬКОГО (про Стаханівщину) та доц.В.САДОВСЬКОГО-Прага (про колонізаційні проблеми ССР).-

Druck und Verlag: Gesellschaft der Freunde des Ukrainischen
Wissenschaftlichen Instituts in Berlin e.V., Berlin C2, Breiten-
strasse 36.

Verantwortlich für die Schriftleitung: Prof. Dr. Zeno Kuziela,
(Ukr. Wiss. Institut), Berlin C2, Breitestr. 36, Tel.: E1 Beroli-
na 1214.

Berlin, den 30. Januar 1937

